

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 —
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, november 30.

Midőn e sorokat írjuk, még folyik a vármegye déli részén azon közigazgatási bejárás, melylyel a baja-zombor-ujvidéki helyi érdektől vasut megvalósítása kezdetét vette.

Meg fogják bocsátani olvasóink, hogy e helyen nem bocsátok közhelyek felsorolásába, közigazgatási tankönyvekben is már régen elcsépett indokokat nem hozunk fel azok ellen, kik egyszer a fuvarosokat, másszor a vendéglősöket, majd ismét a közevetvám jövedelmeket féltve, a vasutépítés ellen általában és jelen esetben ezen helyi érdekű vasut kiépítése ellen nyilatkoztak. Meg vagyunk győződve, miszerint egy vasut kiépítése a gazdasági, forgalmi életnek új utakat, új lendületet ad, és nem kell e vármegye határain túl mennünk, ha virágzó községek példáját akarjuk a vasuti politika igazolására felhozni. Ha az utazási csárdások és a hosszú fuvar teljesítő fogattulajdonosokat hallgatjuk meg, akkor talán jobb volna, ha Budapestre is csak kocsin, vitézebb nemünk pedig talán more patrio lóháton tenné meg útját, mert bizony a Kunság nem egy tágas nagyvendéglője még most énekelhetne a régi volt dicsőségről, midőn a bácskai urak Fülöpszálláson vagy Halason egy hétig is terjedő pihenőt tartottak. Akkor talán legfeljebb is néhány skribler akadna, ki felpanaszolná, hogy csak negyednap kapjuk az újságokat. Aki pedig közevetvámjainkat félti, azt joggal kérdezhetjük, vajjon csak addig becsüli-e a város anyagi fejlődését, oly kevéssé hisz a forgalom emelkedésében, míg egy-két száz forint ára vámbárca nem forog szóban? Ha 1891-ben ezen argumentumokat halljuk fessegetni a vasut ellen, akkor nehéz azok álláspontja, kik megcáfolni iparkodtak azon legendát, hogy miért nem ásták közelébb a város-hoz a Ferenc-csatornát.

Ha, mit remélünk, e vasut létesül, Zombor városa közvetlenül is tetemes megtakarítást tehet. Felmentetik két oly műüt kiépítésétől, melyek legszerűsebb számítás szerint is kétszáz ezer forint építési és legalább 6—7000 forintnyi évi fenntartási költséget vetnek volna igénybe. Mert azzal ne is áltassuk magunkat, hogy a kereskedelem sokáig élneze volna, hogy 100 kilométernyi úthálózatunk alig egy-két csücskében lássunk egy kis műüt-félt, egyébként pedig a „lutum super lutum“ őseink és nem egy helyen késő

utódaink előtt is eléggé ismert útépitési rendszerét tartjuk fenn a maga ősi szeplőtlen tisztaságában. Az adóteher nagysága, mely polgáraink vállára elég súlyosan nehezedik, halasztást adhat ugyan pár évre, hanem végre mégis csak bele kellene harapni a keserű almába.

Az által azonban, hogy épen azon két község irányában, melynek forgalmát megnyerni már földrajzi helyzetünk is kívánatosná teszi, alig negyedérsznyi áldozattal biztos összeköttetést nyerünk, legalább tíz évre az útépités terheitől szabadulunk, sőt ezenfelül leszünk ismét az, ami Zombor városa volt husz év előtt: Bácsvármegyének valódi központja. Azon vidék, mely Zombortól délre Ujvidékig terjed, legtermékenyebb, legvagyonosabb részei közé tartozik nemcsak a megyének, hanem az egész országnak. Ezen vidék lehet legelőbb hivatva a földmiveléssel kapcsolatosan a mezőgazdasági ipar egyes ágait meghonosítva, az ipar és kereskedelemnek új irányt adni.

Nem vagyunk oly kishitűek, hogy attól féljünk, hogy majd a vasut csak fűtől Zombornak és csak annyi hasznunk lesz ebből, hogy mellettünk vonul el a forgalom. Azon kereskedelem, mely a vidékeket felkeresi, annak Zombor természetes székhelye. Csak tőlünk iparosaink és kereskedőinktől függ, hogy az előnyöket maguk részére aknázzák ki. Csak a vállalkozó szellem hiánya, ezen régi bűnünk, tette lehetővé eddig is, hogy ölbe tett kézzel nézzük, mint használják ki idegen vállalkozók e vidék természeti kincseit.

Van Zombornak egy kincse, melyet rendszerint vidéki emberek szoktak a mi számunkra felfedezni. Ez a mi parkunk, mi alig tudunk róla és szintugy megbámuljuk azon néhány lelkes embert, kik azt felszokták keresni, tudván, hogy mert nyilvános sétatély, legbiztosabban találhatóik benne fel a magányt. Mikor azután egy-egy vidéki ember eldicséri előttünk, akkor — gondolkozunk a felett, nem jó volna-e oda kijárni, no már ugy évenként egy-kétszer!

Hű képe ezen kert a mi közigazdaságunknak. Elhallgatjuk nem egyszer, milyen természeti kincsekkel áldott meg az ég, nagyra vagyunk vele, ha kiállításokon arany érmekről van szó, hasznukat azonban sohasem vesszük; és azért továbbra is buzánkat Budapesten, kenderünket Szegeden dolgozzák fel.

Az első mozdonyfűtő, mely déli Bácskában

visszhangra fog találni, egészségesebb irányt fog jelenteni közigazdasági felfogásunkban, irányt fog adni, hogy mit a természet maga nyújt, azt emberkéznek feldolgozni és emberésznek hasznosítani is kell.

Censor.

Vesszőparipa és parvenu uralom. Meltán fáj a helybeli ellenzéknek azon tény konstatálása, hogy ok a választástól választásig a köztgyekek vetni szemüket nem tartják érdemesnek, a polgárok érdekében mit sem tesznek, társadalmi akcióban részt nem vesznek s a választások idején mégis azt akarják magukról elhitetni, hogy a választó polgárok oket s nem a velük mindig együttlevőket fogják bizalmukkal megajándékozni. Egyre feljajdulnak s keserves hangon panaszozzák el, hogy igaz ugyan, hogy ok mit sem tettek, de miért? Mert minden tért, ahol üdvösen működni lehet, lefogaltak a szabadelvű párt vezérferfiái, hogy minden oldalról használhassanak a választóknak. Hát ez dupla dicséret a szabadelvű pártnak. Először bizonyoságra annak, hogy nem volt üdvös akció, melyben a szabadelvű párt s a jelenlegi rendszer vezetői részt nem vettek volna, másodsor bizonyoságra a szellemi szegénységnek s a tevékenység teljes hiányának az ellenzék részéről. Egyedüli érték az, hogy nem lehetett tenniük, mert nem volt terük! Ugyan ne tréfáljanak! Tudunkkal más megyékben és városokban is van ellenzék, a szabadelvű többséggel szemben, azután meg nincs örökké korteskedés! S mit látunk, hogy másutt az u. n. politikai béke idejében, az ellenzék társadalmi és a köztgyekekben való tevékenysége versenyez az uralmon levő párt munkásságával a polgárok érdekeinek előmozdításában. — Azt csak fel nem tételezi senki, hogy az ellenzéknek egyenesen meg lett volna tiltva az öt esztendő alatt városunk és megyénk érdekében szellemi tevékenységét kifejteni. Milyen tevékenységet fejtett ki az ellenzék a lefolyt öt év alatt? Résztvett-e egy közhasznú akcióban? Tessék erre feleletet adni. A fentjelzett tilalomnak volt-e ez kifolyása, vagy a nemtörődésnek? Nem vesszőparipa az, hogy a megyei s különösen a városi ellenzék vezérferfiat az öt év alatt sehol sem láttuk, ahol városunk s polgárainak érdekeiről volt szó, hanem tény, melyen a jajveszékélés mitsem változtat. — Hogy ki a parvenu? Egyszerűen az, a ki se hivatottságánál, se köztgyekekben való tényleges részvételénél fogva nem tarthat igényt a vezéri szerepre s abba ezek dacára bele akar jöveim nélkül cseppenni! A vezéri szerepre rá kell szolgálni. Ki kell érdemelni a polgárok bizalmát, aki enélkül akar oda jutni, az lenne a parvenu, nem pedig azok, akik sok évi munkássággal, eszükkel kinyerték az ellenzék által méltán irigyl vezéri címet.

A végfelosztás. A „M. H.“ érdekes híreket közöl Bácsmegeyéből, melyek megyénk végfelosztási tervét az alábbiakban állapítják meg. A jól értesült és mintaképét, kommentár nélkül közöljük: A megindult képviselőválasztási mozgalmakról tudósítónk a lehető leg tárgyilagossabb képet rajzolva, ismerteti a politikai pártok állását Bácsmegeye egyes kerületeiben: Zomborban a

A „BÁCSKA“ tárcája.

Laura.

I.

A míg csak élek, szenvedek,
 A míg meg nem halok, —
 A bú keresztjét hordozom,
 S mindig rád gondolok.

... S ha úgy virágos úton
 Kórára lelsz talán,
 Mit szélcsész úz szemellenül, —
 Gondolsz-e majd te rám?!

II.

Hogyha minden könnyem érted
 Igazi gyöngyszemmé válna, —
 Én lennék a leggazdagabb
 Gyöngyfüzérnek birtokába.

Hogyha minden sóhajomból
 Szellő lenne, röpke, —
 Mind elhajtná, s nem volna az
 Égen több sohsem felhő!

III.

Mint egy rom a pusztaságon,
 A szívem oly árva,

Bár takarja feledésnek
 Ráfutó virága.

... Ne higgyetek a kacajban,
 Mi elhagyja ajkam:
 Vidám álarc, — zöld lomb alatt
 Fájó bánat, — rom van!

Erdélyi Zoltán.

A DIURNISTA SZERELME.

Irtá: Del Toró.

(Vége.)

Egy napon, amint így morfondírozott magában és tágra nyílt szeméit kimeresztette az ablakon, egyszerre csak észreveszi, hogy az átellenben fekvő nagy házban egyik szemközti ablakában valami nyíló bimbó leheli feléje bódító illatát. Ez a rózsabimbó pedig nem volt más, mint „Ó“, a dúsgazdag *Guldenkrantz* bankárnak egyetlenegy örököse: *Elvira* nagysám. Eppen a tizenötödik tavasz virágzott el feje fölött, s kezdett „eladó“ számba menni.

Nagymesterházy amint megpillantotta angyali alakját, legott szerelmes lett belé halálig, sőt azon tul is.

Ettől a perctől kezdve nem volt nyugalma. Elrabolta Ó.

Elhanyagolta hát a hivatalos foglalatokodásával járó pipaszár tisztogatást, sőt a felekkel sem törődött. Gondolata folyton ott röpödött a szomszédban. Fél-napokig is ott ógyelgett az ablak fülkében és ha *Elvira* bibor ajkairól egy mosolyt látott erebbenni, szive mint a hullámzó tengert csapongott örömeiben, mert szentül megvolt győződve, hogy ez isteni mosoly neki volt szárvá és ha a mosolynak szárnya volna, egyenesen beröpülne az ő nemesen érző keblébe és azt susogná

lágyan, édesen, hogy: tied vagyok, tied leszek koporsóm bezártáig!

Azután ömlengései közepette megfedkezett arról, hogy irodában van és jökevében — művészi gesztikulációk mellett — „rágyújtott“ arra az operette áriára, melynek a refrainje így hangzik: „Tekincs ide, tekincs oda, egy sincs köztünk ostoba!“ Mire az igazgató szobájából mintegy „echó“ hangzott vissza egész keményen az utolsó szó: *os-to-ba!*

Ez kizavarta egy kissé őt a rendes kerékvágásból, de csakhamar ismét visszazökkent, gondolván magában, hogy bizonyosan valami alkalmatlankodó felet korhol a különben nem igen udvarias direktor.

Hanem most már azon törte a fejét, hogy miként lehetne ebből a kis *idylből* egy nagy *családi drámát*: házasságot kovácsolni. Mert ha bizonyos a közmondás szavai szerint az, hogy hosszú betegségnek halál a vége, ugy kétségtelenül bizonyos — az analógia útján — az is, hogy hosszú szerelemnek házasság a vége.

Néhány nap óta látta csak még *Elvira* nagysám „*Venusi*“ alakját, de azért úgy tetszett neki, hogy lángoló szerelme már száz éve tart és akkorára nőtt meg benne, mint *Noé* bárkája. Minthogy pedig a vízözön után ez a bárka is kikötött *Ararát* hegyén, kétségtelennek tartotta, hogy az ő szerelmének hajója is biztos révpartra jut majd *Guldenkrantzék bankóhegyein*. És midőn már minden házassági tervét szépen kifőzte hatszor-hétszer egymásután, mint a gazdasszonya a kávézaccot, akkorát ugrott örömeiben, hogy majdnem *megharapta a homlokát*.

Eppen akkor lépett a szobába a miniszterium vén „*cerberusa*“ az öreg *Tamás* szolga, ki már 12 államtitkárt és 24 minisztert látott kiugrani a bársony székből, sőt mi több, azzal is mert dicsekedni, hogy Nagy *Napoleon* tól kapott ajándékba egy ezüst órát, midőn elakarta fogni és az még most is meg volna, ha a komája sógora öcsésének a „*beilágéja*“ ki nem csikarta volna tőle egy „*vikipusziért*“.

nemzeti párt erősen szervezkedik és a kormánypart veresége valószínű. — Az apatini kerületben, melyet eddig drágán szerzett meg a kormánypart, veresége most kétségen felül áll. — A keryajai kerületben Fernbach József nemzeti párti jelölt győzelme bizonyos. — Az almási kerület erősen tartja Olay Lajost, Siskovits Tamás pártönkivülivel szemben, a kit a kormánypart támogat. — A hódásági kerületben Vojnics István újbóli jelölése kétes. A szervezkedő nemzeti párt Linder György nevét emlegeti. — A tovarisovai kerületben Gromon Dezső államtitkár jelölése ellen serényen dolgoznak. — A kulpi kerületben Rohonyi Gyula jelölését elejtette a kormánypart és Zakó Milán főszolgabíró lépteti föl, kinek hatalmas ellenfele lesz Szemző Mátyás, az ehenzék jelöltje. — El van ejtve Podmaniczky Frigyes báró jelölése is az ókanizsai kerületben, mert féltik a bukását. Helyette Matkovich Lajost léptetik föl. A függetlenségi párt kilátásai nagyok, mert kitűnően van szervezve. — Az óbecsei kerületben Joannovics dr. ügyvéd megválasztása függetlenségi programmal bizonyos. — A kulverbázi kerületben biztosnak mondják Hadzsy János dr. ügyelmét Pulszky Ágosttal szemben.

A városok értekezlete. Kovácsy Károly, zalaegerszegi polgármester a következő felhívást intézte a napokban a városi tanácshoz: "Tekintetes városi tanács! A városok regálejog kártalanítási ügyében az összes szabad királyi és rend. tan. városok által 1888. december havában tartott országos értekezlete alkalmával határozatba ment az is, hogy a városok érdekeinek ügyében ezentul minden harmadik évben ily országos értekezlet tartassék, illetve hívassék egybe Budapestre; minthogy pedig emez első három év most jár le s az értekezlet összehívásával alulírott meg kötelestemnek tartom, hogy e nagybecsű megbízásból kifolyólag, mielőtt az értekezletet összehívám, azt a megkeresést intézzem a városokhoz, méltóztatnának velem folyó évi december hó 15-ig közölni, vajjon ezen országos értekezlet meg a folyó évben megtartassék-e? avagy csak akkor, ha a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur által megígért s a városok és községek életére nézve oly messze kiható és fontos érdekekkel bír, most már kidolgozás alatt lévő s így nemokára tárgyalás végett napirendre kerülő, a városok és községek rendezésére vonatkozó törvényjavaslat ismeretes fog lenni. — Mégis felkérem a szabad királyi és rendezett tanácsú városokat, hogy netán a városokat érdeklő indítványait hozzáam folyó évi december hó 15-ig annyival is inkább megküldeni sziveskedjenek, hogy azokat az értekezlet által kiküldött bizottságnak véleményadás végett kiosztthassam, és ezen véleményadás után terjeszthessem azokat a közgyűlés elé. Kelt Zala-Egerszeg, november hó 25-én. Kovácsy Károly polgármester."

A magyar katonák. Kaulbars, orosz tábornok, nemrég egy tanulmányt írt a név alatt az osztrák-magyar hadseregről. Dicséri katonáinkat, de testtartásukat nem találja eléggé katonásnak, "Németországban, ugymond, az öreg tisztokra, Ausztria-Magyarországban a fiatalokra bízák a regruták kitanítását. Innen van, hogy a német katonák akkor is megőrzik feszességüket, ha esztendőket töltenek otthon a polgári életben. Az osztrák-magyar tartalékosokról nem lehet ugyanazt mondani, aminek az is egyik oka, hogy a monarchia különböző nemzetiségei nem egyformán alkalmasak a katonai szolgálatra. De kivétel a magyarok, akik katonás tartásukat mindig megőrzik." — Kaulbars azt is mondja füzetében, hogy az osztrák-magyar gyalogságot öt nap, a lovasságot két nap, a tüzérséget és műszaki csapatokat hét nap s az egész hadsereget kilenc nap alatt mozgósíthatják.

A néptanítók fizetésének rendezése. A közoktatásiügyi miniszter közvetlenül a képviselőháznak újra egybegyűlése után törvényjavaslatot fog benyújtani a népközlési tanítók fizetésének szabályozása tárgyában. E javaslat alapintézkedése az, hogy minden népközlési tanító számára biztosítottassék legalább is háromszáz forintnyi fizetési minimum. Minthogy pedig ez idő szerint az országban — majdnem kizárólag felekezeti iskoláknál — 5260 oly tanító van, kinek fizetése nem éri fel a 300 frtot, fizetéseik a szóban forgó összeg erejéig állami hozzájárulással segítséggel fognak kiegészítettetni. E hozzájárulások az államkincstár évi 603,000 forintnyi összeggel fogják megterhelni. Együttal életbe fog lép-

tettetni a néptanítókra nézve is a korpótlékek rendszere oly módon, hogy e korpótlékek a nyugdíjazásnál is tekintetbe fognak vétetni. E korpótlékek már az új törvény életbelépte utáni ötödik évben 200,000 frtot meghaladó további állami hozzájárulást fognak igényelni.

Helyi és megyei hírek.

Uj tanácsjegyző a kir. táblán. Kovácsics Ferenc, újvidéki kir. törvényszéki aljegyző, a szegedi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendeltetett be.

Kinevezés. Révész Ernő, lapunk kitűnő munkatársa, a zentai kir. járásbíróshoz joggyakorokká nevezetett ki.

Vörösmarty-ünnep. A helybeli középkereskedelmi iskola ifjuságának önképzőköré diszüléssel fogja megünnepelni Vörösmarty Mihály születésének századik évfordulóját. A kereskedelmi iskola ifjuságának ezen, csak helyesléssel találkozható ünnepéről részletes programot jövőre hozunk.

A szinikerület ügyében. Szabadka sz. kir. város tanácsa nov. 28-án tartott tanácsüléséből Vojnics Félix városi főjegyzőnek előterjesztésére a következő átiratot intézte Zombor, Baja, Újvidék és Zenta városok tanácsához: "Miatán Újvidék és Baja városok tanácsa a 2123. illetőleg 12012/1891. sz. átirataikban arról értesítik e város tanácsát, hogy a folyó évi november hó 5-én 14596. sz. a. hozott határozattal a Bács-Bodrogh megyei szinikerület megalakítása tárgyában folyó évi december hó 5-én egybehívott értekezletre teljhatalmu megbízókat csakis azon okból nem küldhetik ki, mert a jelzett időig ezen anyagi felelősséggel is járó ügyben törvényhatósági bizottsági ülést nem tarthatnak, tekintve, hogy Zombor és Zenta városok ezen ügyben hihetőleg az említett okokból a felhívásra ezideig nem is válaszoltak, minthogy az esetben, ha az érdekeltek városok az értekezletre nem teljhatalmu megbízókat küldenek ki, a szinikerület megalakítása tárgyában érdemleges megállapodás létre nem jöhetne, — tisztelettel értesítjük a tekintetes címet, hogy a folyó évi december 5-ére kitűzött értekezletet elhalasztjuk; és megkérjük, hogy ezen ügyet törvényhatósági bizottsági ülésben tárgyalni, s a hozandó határozat alapján, egyben 1892. évi január hó 16-ára újból kitűzött értekezletre teljhatalmu megbízókat kiküldeni sziveskedjék."

Megyebizottsági tagok. A bajsai választókerületben megyebizottsági taggá Vojnics József, a novoszeleiben Farkas Sándor választottak meg.

A bogojevai telekkönyvi betétek. Betétszerkesztőink szorgalmas munkájáról tanusodik újabb elaboratomuk, a bogojevai betétmunkálat, mely a napokban már átadatott a közforgalomnak. 3 betéten kívül, sikerült az egész telekkönyvi állapotot teljesen rendbe hozni.

A jótékony magyar nőegylet karácsonfájára befolyt adományok jegyzéke. Szilágyi Morné 5 frt, Szaich Kossuth Karolin 5 frt, Schöffner József 5 frt, Stvertczky Ferencné 2 frt, egy színházi szállodai asztaltársaság 12 frt. (Folyt. köv.) Bátorodunk egyben felkérni mindazokat, kik e nemes célhoz hozzájárulni kegyesek lesznek, miszerint adományait alulírt elnökök beküldeni sziveskedjenek. Zombor, 1891. évi november 30-án. Esztergamy Borbála, a zombori jótékony magyar nőegylet elnöke. Dr. Gertinger Pál, a nőegylet titkára.

Tavaszi időjárás. Furcsa egy időjárás volt a lefolyt hónapban és úgy látszik a december is a régi folytasaképp indul meg. Hát hiszen nem is igen panaszkodunk mi ellene, mert vajjon kinek kell az olyan kemény tél, a milyen tavaly is boldogította a világot! Hanem az már mégis csak ritkaság számba megy, a mi mult esztendőnkön délután 5 és 6 óra körül történt s a miről az országos lapok is sokat írtak; nov. 26-án villámlás, menydörgés, villámesapás! Nálunk annál érdekesebb volt ez a jelenség, mert itt az nap hat óra körül erős jég is esett, a mi az országnak csak egyik-másik vidégén mutatkozott.

„Rorate coeli...“ A hajnali kath. ájtatosságok sora a tegnapi napon vette kezdetét, az első hajnali mise — vagy a mint már nevezni szokták: „roraté“ — tegnap, hétfőn reggel volt a római kath.

templomban. Nálunk az ilyen ájtatosságok alkalmával igen látogatott szokott lenni a róm. kath. templom s a tegnapi hajnali mise is megtöltötte kivétel a templom hajóját. — Azok részére, akik azokat a bizonyos tövises rózsalánccokat föl akarták venni, szombaton volt az utolsó nap; az nap délutánig még az oltár elé léphettek, de azontul négy hétig nem hangzik el a „holtomiglan“. Négy hét múlva ismét megnyílik a templom az ifjú párok előtt, akik a pap áldását kérik; most csak a roratek fénye ragyog a reggeli lég hűsével telt boltok alatt.

Esküvő. Mult hó 28-án vezette oltárhoz a róm. kath. templomban farádi Vörös Tibor, m. kir. honvédszázados, Bittermann Nándornak, e lapok kiadótulajdonosának leányát, Hermina k. a. t. Násznagyok voltak, a vőlegény részéről farádi Vörös Vidor, aradi ügyvéd és az „Alföld“ szerkesztője, a menyasszony részéről Müller Béla, hódásági szolgabíró. Az esketési szertartást Fejér Gyula, apát-plebánus végezte; a szertartás után a meghívottak az örömsztülők hazához lakomára voltak hivatalosak.

Uj köntös, uj belső. Megvolt a helybeli árucarnoknak keresztelője is. Felvette már hivatalosan is a nevét, mely ott diszeleg az ideiglenes épület homlokzatán. De bent is van már látni való, annyi szép, szolid holmit hordtak össze derék iparosaink, hogy érdemes a megtekintésre s azután a megvételre. Mától fogva az árucarnok a nagyközönség rendelkezésére van bocsátva s hisszük, hogy közönségünk nem is fogja sajnálni a fáradságot s megnézi a kiállított tárgyakat; a többi azután magától fog menni. Örömmel üdvözöljük ismételt iparosaink ezen most már permanens kiállítását.

Holecskay János meghalt. A szántovaiaknak gyászuk van, lelkipásztornak, Holecskay János, tegnapi meghalt. Fajdalmasan regisztráljuk mi is e hirt, mert Holecskay János halála nemcsak a szántovaiakra, hanem megénk egész papságára csapás. Holecskayt megyszerte jól ismerték; igen sokáig működött Zomborban is, hol általánosan megkedveltette magát. — Nem sokáig élvezte tehát, hosszú káplánkodás után, jól kiérdemelt parochiájának nyugalmát. Aldás poraira!

Szinészeink. Nemsokára megnépesül majd színházunk környéke is egy pár hónapra. Veszprémy igazgató jövő esztendőnkön tartja bevonulását, „Endre és Johanna“ című történeti színművel. Diadalmas be- és kivonulást kívánunk.

Villám. A mult hét esztendőnkön délután kerekedett áprilisi zivatar villámesapással is járt. Apatinából írják ugyanis lapunknak, hogy ott a napokban lezajlott zivatar alkalmával a villám Pfeifer Henrik apatini lakos házában keményébe csapott s a kemény egyik oldalát ledöntötte. Egyéb kár nem esett.

Arany lakodalom. Hessele Jakab és Schnell Katalin újvidéki lakosok nov. hó 24-én ülték arany lakodalmaikat. A vőlegény 76, a menyasszony 74 éves. Van 4 gyermekök és 13 unokájok. Az egyházi szertartást Kopper György újvidéki apát-plebánus megható beszéd kíséretében végezte.

Iskolaügyek Almáson. A november hó 26-án megtartott iskolaszéki gyűlésen az üresedésben levő tanítói állásra Hiller, bikityi tanító lett megválasztva. — Sztolisich Márton tanítónak évi 50 frt lakbér szavaztatott meg az időre, a míg lakás illetményét természetben ki nem kaphatja. Ez alkalommal jelentik nekünk, hogy a tanév elején tartott iskolaszéki gyűlésen az ottani iskolák tannyelvűl a magyar nyelv lett egyhangulag elrendelve. Az apácák e tekintetben már rég megelőzték az iskolaszéket, ők már évek óta magyarul vezetik az előadásokat. Van is eredmény, mert már a harmadik osztályban minden idegen anyanyelvű gyerekek is beszéli a magyar nyelvet is.

Uj dalkör. Zsablyan Kuszli Béla kir. aljárásbíró kezdeményezésére dalkör létesült. F. hó 27-én tartott meg az alakuló gyűlés, mely alkalommal Józits Kuzman koreinöknök, Schlósz Lajos titkárnak és Pernstein József karmesternek választottak meg.

Almás községbe — a mint nekünk írják — a szabadkai szállásokról a typhus betegség behurcoltatott. A megalakult egészségügyi bizottság minden héten 3-szor tart ülést. Eddig 40 beteg közül 5 halt meg. Nov. 27-én Mateovicsról hoztak egy 6 éves kis leányt, ki torokgyík beteg.

Természetes, hogy Nagymesterházy rögtön közölte tervét az öreggel, s mert nagy pénzügyi kapacitásnak is tartották őt a diurnista urak, (nem kevesebb, mint 120 percentre adott nekik 1-től 1-ig néhány bakszist kölcsön), arra nézve is kikérte szerény véleményét, hogy mit tart a hozomány felől.

Az öreg erre a jobbik vállán egyet, a balon pedig kettőt rántott és csak annyit mondott, hogy: fucsas!

Erre azután Nagymesterházyt előntötte a méreg és ha nem az öreg lett volna a cethal, aki mindig a zsebében hordozta az ehés diurnisták tatóngó gyomrát, hanem ő, hát rögtön elnyelte volna az öreget töltött káposzta gyanánt és harmadnapra kitette volna az ablakon — — — zászlonak.

De az öreg csakhamar lecsillapító baragját mondván: „Hisz nem lehet az a mai kondignációs törvény paragrafusok mellett, hogy egy nemzets Nagymesterházy ivadék elmondhassa egy *jebuza bakszist* a holtomiglan-holtomiglant.“ — Nincs uram még polgári házasság!

Ezzel azután egyet fordult és mire Nagymesterházy észrevette magát, hült helye volt már az öregnek. Most jutott csak észébe, hogy igaza volt az öregnek, midőn azt mondta a hozományra, hogy: fucsas!

Hej! polgári házasság... polgári házasság... jöjjön el a te országod, de mindjárt, sóhajtozott bánatában Nagymesterházy. Azután elkezdte mérgeiben igazi „nömösi vérével“ szidni a papokat, hogy miért nem engedték keresztülmenni a polgári házasságot; majd pedig rátért a „bonatyákra“ és mindegyiknek azt kívánta teljes szívéből és minden erejéből, hogy legyen legalább is két hétig diurnista a miniszteriumban, hogy bünei megbocsátassanak, mert a polgári házasságot nem szavazta meg. Azt azonban hozzátette, hogy tisztelet a kivételnek... Hej! csak ő lehetett volna képviselő, tudom Isten, hogy... és itt megállott, mert szörnyű nagy volt az ő elkeseredése. És elkeseredésében mi tehetett tőle? — nagyot ütött öklével a számár fejére.

Ha már a polgári házasság nem egzisztálhat, ha már a pap rájok nem adhatja az áldást, azt meg nem tilthatja neki senki sem, hogy meg ne szöktesse az ő imádott Elvirácskáját. Hisz a lovagkorban minden házasság szöktetés után történt és annál edesebb volt!... El tehát Amerikába. a krumpli szép hazájába!

Est ezt a szót: krumpli úgy megtrilláztatta szerelmes ajkain, hogy a légrezgéstől az igazgató szobájában megrepedt a plafond és a lebuló vakolat majdnem palacsintáva nyomorította a direktor kopasz fejét.

— No, mégis csak országos bolond ez a Nagymesterházy — gondolta magában a direktor; de nem úgy gondolkodott Nagymesterházy, aki a szöktetés egyszerű eszméjétől egészen el volt ragadtatva. És hogy szöktetési tervének módozatait apróra megbeszélhesse „imádottjával“, kivel még eddig nem volt ugyan szerencséje egy pillanatra sem, de azért két vakot mert volna tenni egy világtalanra, hogy rettenetesen szerelmes beléje, — leült rögtön az asztalhoz és megírta a következő levelet:

Imádott Nagysám! .

Szerelmes vagyok Nagysádba, mint a sziami ikrek egymásba; és legnagyobb boldogságom volna ezt kedves Nagysádnak személyesen elmondani. Ma este az Andrassy-uton az októgen sarkán batorodok a legmélyebb hódolattal elvárni.

Idő: 8 óra. Ismertetőjel: szürke (már persze ezt tessék úgy érteni, hogy jól megviselt) kabát, szürke kalap és kezemben egy tuba rózsá.

Imádója:

Nagymesterházy Gusztí,
m. kir. miniszteri diurnista.

A levelet szépen összehajtotta, beletette egy rózsaszínű illatos borítékba, (melynek árát a vacsorája bánta meg), azután odaadta az öreg Tamásnak, hogy vigye el Güldenkranzékhoz és adja át ő nagyságának, magától értetődően, hogy választ is hozzon a levélre. Dupla

„picula“ (mert tetszik tudni: a diurnisták mindig apró pénzzel fizetnek, ha van nekik) lesz jutalma a gyors postának.

Tamás a két újával megfogta a levelet, mint valami lágy tojást és elrejtette a kabátja hátsó zsebébe, hogy szél ne erje, harmat ne fűrössze, ezután ment. Az ajtónál még egy nagyot sunyított e szemével, ami körülbelül azt jelenté, hogy: te, Nagymesterházy, kár, hogy a Szabarán nem született... *terének.*

A levelet átadta, de nem öngyászának, hanem a nagyságos Güldenkranz urnak, mert azal találkozott az előszobában, Güldenkranz hamarosan átfutotta azt és intett Tamásnak, hogy várjon, miközben egy fényes tallert csuszatott a kezébe. Az egyik jutalom már meg volt nyerve; hátra volt még a másik,.... no majd elváltik.

Güldenkranz gyorsan megírta a választ és átadta Tamásnak. Az öreg gondolta, hogy mi lehet benne, de azért csak elvitte.

Ezalatt Nagymesterházy epedő szívét kerülgette már a forró láz a nagy várakozás miatt (mert a szerelmeseknek minden muló perc egy szökő év). Amint Tamás benyitott az ajtón, möhön kiragadta kezéből a levelet, hogy olvashassa, de alig kezdte olvasni, már is a sárga láz kinos hatását érezte fakó arcán. Tamás, ki látta, hogy a jutalom másik felére hiába vár, gyorsan kiszökött az ajtón, hogy egy kancsó friss vizet hozzon, amivel lehűthesse a „gútát“, ami Nagymesterházyt környékezte a válaszban foglaltaknak miatta.

Szóltott pedig a levél imígyen:

Sanyaró Vendel uram!

Leányomnak most nincs vesztegetni való ideje, de azért ön csak legyen a mondott időben az októgen sarkán; én is meg fogok ott jelenni. Ismertetőjel: fekete felöltő, fekete cilind és kezemben egy hatalmas *futykos*, melylyel szerelmes szívét lefogom hűteni.

Güldenkranz.

Tegnap a nagy szamarak, ma a kis szamarak. Sok épületes dolog esik meg a szomszéd Szanisits községben, szinte hozzászokunk már, hogy mindig valami ilyen dolgokról adnak hírt. A híres templom-sztrájk halhatatlanná tette a magyarellenes szanisitsi svábság híret-nevét és ők még mindegyre csak azon törik a fejüket, hogy miképp lehetne ehhez fogható újabb és újabb dologgal kedveskedni az őket bámoló nagyvilágnak. Ha csakugyan megessék az, a miről bennünket értesítenek s a miről eddig suttogva beszélnek, úgy elsomorító kórtünete az az ottani erkölcsöknek és a fegyelmetlen vadságnak. Történt ugyanis, hogy egy gazdag paraszt lakadalmát megfizette a községbeli értelmiség is megjelenésével. A lakadalom másnapján — állítólag — ugyanazon asztalhoz, a melynél előttevaló nap az értelmiségült, a birka-falkából bevezetett élő szamarakat kötötték ama magasztos prolog kíséretében, hogy: tegnap a nagy szamarak ültek itt, ma a kis szamarak!

Furcsa tanuvallomás. Valami fenytő ügyben tanúnak idézett be törvényszékünk egy helybéli lakost, a ki „hibás lévén a szóban”, előre papírra vetette a vallomását s azzal együtt jelent meg a bíróság előtt. Ott aztán átadta a „kérvényt”, amely szól pedig a következőképen: Felzet: „Kérvényem! A Tekintetés Ki: tör: Szék Biro úr, — A bent nevezet Raics Nő. Irant és zsölerje nő irant tanu vagyok — Ajánlom magamat T. J. helyben.” — Belül: „Tekintetés Ki. tö. szék, Biro úr, Kérvényem! — Allolirt föl kérem, miután kicsit hibás vagyok szóba, az első tárgyaláson nem bírtam meg jelleni oda voltam vásáron túl a Dunán és a nagy szélült nem jöttünk át a dúnán. Te: ki tör: Biro ur én Miután 46 Éves vagyok nós 1 leány apa! az, az, 1890. év November hó 2 án vagyis 3. án történt, én Miután aba napba voltam a Rebeza Antalnál ruhát mérni És egyszer hajjuk nagy lármát, kimegyünk kertyebe és nézük, a házi aszony Raics. úra neky urat elesapta régen, nem erezi a Zsöller nőnek hogy a kocsit jöjjen be udvarba hogy, hurezogogyon még, pénzt le nem tesz, a kivel még volt hátra az, az, zsöller aszony, ére az, aszony a pénzt letette, a házi (aszony) megin a kocsit nem engedi hogy, jöjjen be udvarba ha nem hogy, a nő, vigye, ki a holmit az utara az zsöler aszony kéntelen volt a kaput kinyitani a kocsist be, de házi aszony elejbeje nem engedi hanem, kezte lögdöni a nő zsöler mongya ne taszigajon, újra neki szinte hát, a, zsöller nő ötöt tölle taszintot de kicsit csak és a házi anyos öreg, magais akart földre rogyogni és kezdet ordítani de semi bajja egy 20 percz, híján föl ugrat a házi aszony, föl fogta a, 2, kézel a lapát, es neki a zsöller aszonynak. így hát kérem a vén aszonyt, hijak egész Zombor Bészna ána. Ó a bünös részemről, E Szavaimra esküszöm mindenkör Ajánlom magamat alázatos Szolgája ifjú T. J. szabó Mester helyben.”

Szerencsétlen hárfás. Ujvidéken egy Meszman nevű vándorhárfásnak jókedve kerekedett s nov. 27-én egy kisebb kocsmában mulatott. Kissé kaptos állapotban volt már, mikor sörös poharát az asztalra esapta oly erővel, hogy a pohár eltört és jobb kezének titerit átvágta. Kórházba szállították, de a nagymérvű vérvesztés folytán életben maradásához kevés a remény.

Dühös korcsmáros. Petrovszellön történt. Trifon Miklós nem akart bezárni a rendes zárórai időre. A bíró oda küldött a korcsmába négy községi őrt, hogy tekintélyük egész súlyával zárassák be a korcsmát. Ahogy ezek oda mentek, fölkapott egy nagy konyhakést Trifon Miklós s úgy nekik rohant, hogy a négy bős erőlyes futásba keresett menedéket. S ekkor még puskát is hozott elő Trifon s a négy futó közbátorság közé oda duplázott. Lövései szerencsére nem találtak. A haragos korcsmáros a csendőrség elfogta.

Halálozás. Gromilovits János, kalocsai kis szeminariumi papnövendék, november hó 26. és 27. között éjjel, hosszas szenvedés után meghalt. Az alig 20 éves fiatal ember hült tetemét nov. hó 28. án d. u. 4 órakor, atyjának apatini utcai lakásáról, nagyszámu részvevő közönség kísérete ki a Rókus-temetőbe. A beszentelési fényes szertartást Fejér Gyula apát plébános végezte a plébánia öt káplánjának segédlete mellett.

A bajai városi tisztviselők fizetésének felemelését a belügyminiszter némi módosítással jóváhagyta.

Nagymesterházyval felfordult a világ, midőn a levelet végigfuttotta; arca lángolt, zemei égtek a dühtől és mint az őrt, ki letépte láncát, vágatott egyenesen az ajtón át, hogy a vén Duna szöke karjaiba lemossa magát — ha már Elvira bárony karjai közé nem temetkezhett — mert ily megaláztatást nem tűrhett el tovább a sebzett szíve. De szerencséjére az ajtón éppen akkor nyitott be az öreg Tamás egy kancsó hideg vízzel, s minthogy nagyon összeteláltak karambolálni, az öreg úgy ütötte nyakon a szeleburdi Nagymesterházyt, hogy nem csak azt felejtette el, hogy mit vacsorázott tegnap az „Arany kacsában”, hanem öngyilkossági szándékát is. Pest-Budának minden zuhanya sem hűtötte volna le a jobban felkorbácsolt düht, miut az öreg kancsója, no meg annak a hideg tartalma.

Nagymesterházy kezdte belátni gyenge eszével, hogy nagy fába vágta a fejszéjét.

Tamás is figyelmeztette jóakarólag, hogy hagyjon fel ezzel a pinkódi szerelmmel, mert nem neki való; még azt a kevés „izét” is, ami ott a „capitoliumban” székél, etalálja veszteni. Hanem ha már a szíve éppen olyan nagyon ficánkol, hát mond ő neki valamit: csapja a szelet az „Arany kacsánál” a *kasszivos frajlának*, az hozzá való; ott lézengenek a *nagyságos* diurnista urak is a hónap elsején, no meg a cimbalmos a cimbalmával cimbalmozni oda jár minden este. Lesz ott vig élet, mert van mit aprítani a tejbe. Akkor legalább nem kell mindennap megnézni a nadrágszíjat, hogy akad-e még rajta lyuk a tovább szorításra.

Nagymesterházy megfogadta a jó tanácsot, abban hagyta a plátói szerelmeskedést és helyette elővette a *prozáit*. És ha néha néha mégis kitekintett az ablakon és véletlenül megakadt a szeme Elvira nagysámon, most már nem operettet dudolt, hanem a megcsalatott szív egész keservével suttogta hogy:

Látod babám, látod,
Azt a száraz ágót,
Mikor kivirágzik:
Leszek én a párod!

Az önkéntesek sarzsija. Mindig bütszkébb volt egy kocsiból lett káplár az önkéntes káplárnál. Persze mert öneki ugyancsak fölviszi isten a dolgát, ha már két csillagocskát juttat a gallérjára, míg az önkéntes nem találja benne bütszkésége tárgyát, neki ez még mind kevés, neki aranycsillag és aranybojt kell. De meg főleg azért néz az előbbi oly magas bütszkéséggel a „frájbilligós”-ra, mert az sohasem lehet valóságos „virtigli” sarzsi, csak címzetes („titulár”); míg ő leggyakrabban valóságos, s ha nem is az, hát legalább kilátása van rá, hogy az lesz. Az önkéntes zsoldja 6 krnál sosem lehet több, míg ő a „rang”-jának megfelelően buzza a fizetést s így kijut a vergoniára való is. — Hanem a mióta két éves önkéntesek is vannak, azóta alighanem el fogják ismerni ezek a káplárok az önkéntes urak tekintélyét is, mert most már lehet ám valaki az önkéntesség mellett „virtigli sarzsi” is! A bécsi hadtestparancsnokság pl. egy felmerült kérdésre válaszolva, utal a hadügyminiszternek október 3-áról kelt rendeletére, melynek értelmében mi sem akadályozza azt, hogy azon önkéntesek, kik a második évet szolgálják, tényleges rangfokozatot kapjanak.

Községi kézbesítők. A belügyminiszter, tapasztalván azt, hogy a kézbesítéseket a községekben sokhelyütt nem a törvény által arra hivatottak teljesítik s ebből a jogkereső közönségnek, nagy hátránya származhatik, valamint ennek folytán számos visszaélés történhetik, leiratot intézett megénkhez is, hogy a kézbesítőknek pontossága fölött szigorúan őrködjék s követelje, hogy a kézbesítésre a községekben hivatott közegek pontosan nyilvántartassanak.

Letartóztatott lélekküfár. A szegedi rendőrség letartóztatott a napokban egy Jámbrik nevű odaváló öregasszonyt. Azok közül való ez a nő, a kik lányokkal kereskednek. Felöltöztetik a leányt, akinek gyöngyével beszélik tele a fejét s viszik a vásárra. Néha jól sikerül az alku, néha nem. A vén Jámbrik Zsófia kettőt szállított legutóbb, az egyik eladót 26 forintért vették meg Szabadkán, a másikat 80 forintért állítólag Zomborban. Most valahára vége szakadt a kereskedésnek.

Fizetésektelenség. A bécsi Kreditorenverein közli, hogy Baján ifj. Spitzer Károly beszüntette fizetéseit.

Megbánta a fizetést. Szabadkán megtelepedett egy Stefány nevű fényképész, a ki egy ottani butorkereskedőnél nagyobb adósságot csinált. A tartozás fejében át is adott egy drb ötvenest. Másnapra aztán újból megjelent Stefány a butorkereskedőnél és megkérte, hogy mutassa meg neki az előbb fizetett ötvenest egy percre, mert valami jegyzetet irt volt reá, mire most szüksége van; a gyauatlan kereskedő átadta az ötvenest, de alig volt az Stefány keze között, ügyesen hirtelen zsebre vágta és azon kijelentéssel távozott, hogy majd máskor fizet. A rendőrség beavatkozása folytán aztán meggondolta mégis a dolgot és visszaszolgáltatta a pénzt.

Egy jelenet a redakcióban. Csöndesen esik odakünn, a járdá csupa loccs pococs. Estefelé van már. Idebenn lámpavilágnál folyik a munka. Ekkor lép be az ajtón egy cseléd leány.

— Tekintetes urak az X. y-ék cselédje vagyok.
— Hát mi jót hozott?
— Ujságot hoztam.
— Halljuk!

De már ezt nem állja meg vigyorgás nélkül a hüszeges leány.

— Délután a „nacscsága” megcsuszott a járdán és kifecamította a lábát. *Irkák bele az ujságba — hadd örüljön neki.*

Templomépítés. Az újvidéki róm. kath. templomban f. é. december hó 7 én lesz utoljára istentisztelet. Azontul az örmény templom fog ideiglenes plébánia-templomul szolgálni. December 9-én kezdik a régi templom lerombolását, melynek helyén jövő év tavaszán fogják lerakni az újnak alapjait. Az új templom gót izlésben fog épülni, a mostaninál jóval nagyobb lesz s körülbelül 120—130 ezer frtba fog kerülni; télen fűthető lesz. Ha templomunk és az új városháza elkészül, akkor Újvidék főtere igazán szép lesz.

Névmagyarázat. Schlesinger Ignác ó-becsei illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevének „Székely”-re kért átváltoztatása belügyminiszterileg megengedett.

Idegenek névsora a „Vadászkürt” szalldóban november 27 től 30 ig. Schmidt Mór ker. utazó, Újvidék. Frankl István főmérnök, Szabadka. Abonyi Miksa t. sz. bíró, Szabadka. Deutsch Ignác ker. utazó, Bécs. Csillag Antal ker. utazó, Budapest. Meszl I. ker. utazó, Bécs. Farádi Vörös Vidor és neje Arad. Kosztolányi Imre és családja Arad. Meduna János gyáros, Kőbánya. Rosenstok Sámuel igazgató, N.-Palánka. Boros Ignác fakereskedő, N.-Palánka. Roth Lajos ker. utazó, Budapest. Klenz Edigion és neje gyáros, Bécs. Békés Márton ker. utazó, Budapest. Brodmann Antal ker. utazó, Pécs. Deutsch Vilmos ker. utazó, Bécs. Weisfeiler Jenő utazó, Budapest. Rolla Nándor szabó, Szabadka. Kalló Antal m. kir. csendőrs-főhadnagy, Körmen. Rosenberg kereskedő, Tóváros.

KRÓNKA.

A múlt hétről.

Vasárnap. Épp a hetet barangozták, mikor a feleségem haza jött a délutáni sétáról.

— Képzeld! szolt hozzám az engesztelés hangján.
— En nem képezelek semmit, felelém bosszusan.
— De csak képzeld!
— No hát képezelem, hogy ma 9 óra előtt nem vacsorázunk!

— Az nem éppen bizonyos, hanem az már egészen bizonyos, hogy nem voltam képes neked vásárfiát venni.
— Ugyan, ugyan? ...
— Az egész vásáron nem árultak egyebet, mint Miut? ...

— *Zombori ellenzéki mandátumot.*
— Csak nem vetél belőle? kérdem ijedten.
— Nem ment el a hajam! feleli negédesen.

Hétfő. P. barátunk nagyon leverten érkezik a körbe.

— Gratulálunk, pajtás! kiáltjk eleje valamennyien. Halljuk, hogy te vagy a zombori ellenzék jelöltje.
— Igen! — szól maliciával — kormánypárti rossz nyelviek szerint *17-dik a sorrendben.*
— De azért nem kevésbé bütszkék vagyunk rád. Kilátásaid? ...

— Hát tudjátok, *biztos bukásra* én soha se veszem fel, inkább *slajfolok.*

Kedd. Kedden Z. ur volt a jelölt. Egész nap ott ült a hivatalban, nem tudott dolgozni, skrupulusai voltak. Estefelé bemegy hozzá az irnok és tiszteltteljes alázattal figyelmezteti, hogy a reggel bevitt darabok még mind ott hevernek aláíratlanul.

— Hja barátom, ha önnek akkora gondjai volnának mint nekem.
— Tisztelettel megjegyzem, az enyéim se kicsikék.
— Eh, mik az ön gondjai, az enyéimhez képest; önt nem kínálták meg a zombori ellenzéki mandátummal.
— Söt igen! —
— És ön!!

— Hát én, kérem alássan — minden meggondolás nélkül — *nem fogadtam el.*

Szerda. Találkozom a Mukival a Cossanics sarkán. Szervusz Muki! — szólítom meg — hallom, hogy te vagy a zombori ellenzék jelöltje.

— Jut eszedbe?
— Ne tagadd!
— No hát — feleli teljes resignációval — a zombori ellenzék ez időszerinti jelöltje igen is én vagyok, és egyuttal ...
— És egyuttal?
— Nánás is vagyok.
— Melyik állapotot tartod maradandóbnak Muki?
— Hja barátom! — feleli ő — ha én a náthámtól olyan könnyen tudnék szabadulni, mint a jelölt-ségemtől?!

Csütörtök. Muki barátunk csakugyan még az nap utal adott a jelöltségén. Csütörtökön egész nap a levegőben ugrott a mandátum. Végre estefelé lefűlték S-t, annak a fejébe nyomták.

Az ekként fálnak szorított S. látva hasztalan szabdozását e szavakkal adta meg magát:

— Uraim, elfogadom a jelöltséget azzal a világos kijelentéssel, hogy *viat sequens!*

Péntek. Még alig öltözködtem fel, midőn balk kopogás alkalmatlankodik az ajtómon.

— Herein! kiáltom, a mi magyarul annyit tesz, hogy vigyen el az ördög.

Egy kétréthajtott alak háromszorosan bókolva csoszog felém, mialatt négyszer is köszöríti a torkát.

Miben utazik? kérdem nem éppen udvariasan.
— Kérem, én Waldapfel Fülöp vagyok.
— Tudtommal a bolgártrón ez idő szerint be van töltve.

— Igen is kérem, de a zombori ellenzéki jelöltség ...
— Mi közöm hozzá?
— Csak annyit, hogy éppen azért bátorkodtam jönni ...

— Bátorkodott jönni? szollok idegesen.
— Hogy tudassam urasággal, miszerint a zombori *mérsékleten* nemzeti párt megszámálhatlan hívei.

— Röviden szólva, ön a mandátumot jött feljárnani. Szabad tudnom, hogy hányadik vagyok a tourba?
— Kérem alássan, ma éppen csak a 4-dik.
— Ez annyit jelent, hogy ön ma már háromszor kilett dobva.

Kidobva nem, csak visszautasítva. Ezuttal azonban alapos reményem van ...

— A kidobáshoz!
— De kérem ...
— Akarja látni?!

Waldapfel ur nem akarta látni, mert mire neki készültem, már a harmadik szomszédban kopogtatott.

Szombat. Estefelé a mint benéztek a Csitibe egy schnittré, ott ül Waldapfel kerekre gömbölyödött, megelégtült arccal. Mikor elhaladok asztala mellett egyet hunyorít a szemével és huncutul mosolyogva fordul felém:

— Habemus papam!
— Hogy pápátok van — vetem neki vissza — azt hiszem, de hogy jelöltetek volna, azt higgye el a vak apád.

Philotas.

Közönség köréből.

Közgyűlés után. A legutóbbi zentai közgyűlésre vonatkozólag e hó 26 iki kelettel a következő levélt vesszük: Szabó László s elvtársai pirulva emlékezhetnek rá vissza! E napon akartak volna városunk jellemiszta, becsületes s munkás polgármesterének erkölcsi valamint anyagi tönkretétele árán dícsőséghez, hatalomhoz jutni — de reményeikben csalótkoztak. Ésre fogja-e őket téríteni a családás vagy újabb tápot fog-e szolgáltatni ki nem elégitett bosszuszomjuknak? oly kérdések, melyekre a közel jövő fogja megadni a választ. Mi pedig bígadtan s tárgyilagosan vonjuk le a vényekből a consequenciákat. Mig Szabó László folyton ingerülten, a pórnép észjárásához szabott beszédében egyre a kedélyek lázítását a szenvedélyek felkorbácsolását sietteté, addig polgármesterünk békés természetű s meggyőző érveivel a leglaikusabb képviselő előtt is kimutatta, hogy az ő részén van az igazság. Hasztalan minden erőszakoskodás ott, hol az igazság maga egyengeti a diadal utját! Szabó hiába ábitozott az elérhetlen célok után. Szabó beszél lelkiismeretről, osztogat leckét kötelességteljesítésről, buzgalomról. Van-e joga tenni ezt oly embernek, ki teljesen hiányában van eme tulajdonoknak, van e joga tenni ezt egy Boromiszával szemben, ki pontosság s buzgalom dolgában mintaképe lehetne magának a képviselő urnak? Lehet e szó lelkiismeretről ott, hol megengedhetők tartják az állampénztárból éveken át felszedni lakbért és napidijakat, anélkül, hogy érte tennének is valamit. És ki ne tudná, hogy Szabó Lászlóról van szó, ki mint városunk országgyűlési képviselője, magasztos hivatásával jól díjazott magas állásának teljes elhanyagolása mellett mindig közöttünk tartózkodik, szitva az egyenletlenség, a békétlenség tüzét, hogy rút ünérdekeit annál könnyebben kielégíthesse s a zavarosban halászhaszon. Hogy érezn magát Szabó, mint esnek neki, ha választói neki azon mértékkel fizetnének, mivel ő fizet a polgármesternek, kinek szorgalma, egyeneslelkűsége s pontossága előtt meghajolnia kellene?! A képviselő ur eddigi szereplésével teljesen rászolgált arra, hogy a közbizalom tőle megvonassék, rászolgált, hogy meg ne válasszák többé azon helyre, melyre méltatlan, rászolgált, hogy minden ünérzettel bíró s itéletképes ember felette pálcát törjön. Volt idő győzni, lesz idő bukni is. Bukásának előhíre nov. 26. Bácskai Elemér.

Törvénykezés.

A Pótz-féle sajtópör. Pótz József sztanisiczi lakost, akit testvérbátyja panaszára a budapesti sajtó-
bírósa a múlt héten rágalmazás miatt egy havi fogságra
ítélt, tudvalevőleg nyomban letartóztatták, mivel nem
akadt senki, aki hajlandó lett volna érte kezességet vál-
lani. Pótz a tárgyalás után Márkus Dezső dr. ügyvédet
bizta meg képviselével, akinek kérésére a bíróság a vád-
lót kellő kezesség mellett szabadon bocsátotta.

Egy párbajügy. Az Olay-Kéri-féle szabadkai
párbajügyben Olay Lajos védője, Komjáthy Béla meg-
felelt a budapesti törvényszék vádhatározatát, minek
következtében az ügyiratokat felterjesztik a budapesti
kir. táblához. A másik párbajozó felet, Kéri Miklós al-
ügyész a végtárgyaláson Friedmann Bernát dr. fogja
védelmezni.

Végtárgyalás. Epstein Albert, 6-sztapári 23 éves
szabó legény, Kovacsev Kata 9 éves 6-sztapári leány-
kán folyó évi szeptember havában erőszakot követett el.
Ez ügyben november hó 27-ikén tartott meg a vég-
tárgyalás a zombori kir. törvényszéknél, mely a beis-
merésben lévő vádlottat, védőjének dr. Alföldy Árpád
ügyvédnek magvas védbeszéde után, a btk. 232. §. 2.
pontjában meghatározott büntetés miatt, négy évi fegy-
háza ítélt. Az ítélet ellen a vádlott, védője és a kir.
ügyész is feleltek.

Rabló-krónika. Most már csak krónika számba
megy, de még foglalkoztatja a törvényszéket. Csonka
Bálinttal foglalkozkodott megint a szabadkai törvény-
szék. Régi história ez, igen régi, még a hatvanas évek
sötét rablóvilágából való. Még 1862. év december 2-án
megtartott bajai vásár utasait a saári puztán, a kis-
legyei határban 5 lovasrabló megtámadta s mintegy 38
kocsit kirabolt. Ezen rablás gyanuja Czibere Sándor
6-morovici felelős öre is esett. A zombori megyei tör-
vényszék 3 tanu vallomása folytán 1864-ben 18 évi
fegyháza ítélt. Czibere Sándor folytonosan tagadásban
volt és társait sem akarta megnevezni. 1866-ban szál-
lított az illavai fegyházba. Ott Csonka Bálinttal a
bírhelyt rablóval találkozott, akinek elmesélte, hogy ő
egy rablás miatt ártatlanul van elítélve. Csonka Bálint
az illavai fegyházból időközben megszökött, de rövid
időre a Rádai-féle szegedi delegált büntető törvényszék
elő került, ahol az általa elkövetett 36 rablás között
azt is beismerte, hogy a kislegyei határban történt
rablást nem Czibere Sándor, hanem ő követte el, mert
ő volt a rablóvezér. A delegált büntető bíróság az
esetről jelentést tett az igazságügyminiszteriumnak, ez
a fegyházból Czibere Sándort a szegedi delegált tör-
vényszék elé állította és a perújítást Mánits Péter ügy-
véd, védené érdekében be is adta. Midőn a delegált
bírósa megszűnt, a kir. kuria ez ügyben a szabadkai
kir. törvényszéket mondotta ki illetékesnek és 1874-ben
Czibere Szabadjára helyeztetett. — Ezen ügyben Czibere
Sándor újabb bizonyítékokkal állt elő, nevezetesen 2
tanuval alibiét igazolta, hogy ő abban az időben, midőn
a rablás történt, a helyszínen nem is lehetett, sőt az
egyik terhelő tanu, Stirum Ignác, utóbb is kihallgat-
tatván kijelentette, hogy ő a zombori megyei törvény-
szék előtt sohasem tette azt a vallomást, hogy Czibere-
t a rablók között fölismerle volna. Ez a tényállás, mintán
a megidézett tanuk közül többen nem jelentek meg, a
tárgyalás elnapoltatott.

Közgazdaság.

A nemzeti kiállítás ügye a kamarában.
A kassai kereskedelmi és iparkamara hosszabb sürgöny-
intézet a szegedihez, melyben jelzi, hogy állást foglalt
azok ellen, kik a millennium ünnepére világi kiállítást
terveznek. A kassai kamara azon törekvéssel szemben,
hogy hazánk ezredéves fennállásának megünneplésére
idegen, kegyelemképeni idegen vállalkozók és az idegen
ipar javára 1895-ben világi kiállítás rendeztessék, köte-
ségének tartja — ugymond — hazánk jó hírneve és a
legkomolyabban veszélyeztetett hazai iparérdekek nevé-
ben tiltakozó szavát hallatni és kijelenteni, hogy a mil-
lenniumi ünnep legfényesebb, a nemzet méltóságának és
a hazai ipar érdekeinek egyedül megfelelő része csakis
egy az állam által rendezett, iparunk fejlődését feltüntető
hatalmas nemzeti kiállítás lehet. — A szegedi kamara
december 2-án teljes ülésében fogja tárgyalni ezt az ügyet.

**Gyakorlati tanfolyam állatorvosok-
nak.** A földmívelésügyi miniszter az 1892. évi költség-
vetés tárgyalása alkalmával az országgyűlés pénzügyi
bizottságában megígérte, hogy a jelenleg gyakorlati
pályán működő állatorvosok részére az újabb állatorvosi
tanulmányok megismerhetése végett, az állatorvosi aka-
démiai gyakorlati tanfolyamot állít fel. E tanfolyam
1892. január 4-én nyílik meg és két hétig tart, melyen
az állati betegségek elleni védőoltásokat és az újabb
gyógyeljárásokat fogják előadni. A tanfolyamon részt
vehetnek mindazok az állatorvosok, a kik jelenleg tör-
vényhatósági vagy községi szolgálatban vannak és ré-
gebben nyertek oklevelet. A folyamodványok a törvény-
hatóságok útján legkésőbb december hó 15-ig nyújtan-
dók be a földmívelési minisztériumhoz. Azok, a kiket
fölvesszenek és a kik nem képesek a maguk vagy a tör-
vényhatóságok költségén a tanfolyamot hallgatni, a föld-
mívelésügyi minisztérium részéről 50—50 frtnyi segély-
ben részesülnek. A felveendő hallgatók száma tekintettel
az előadási termekre ötvennél több nem lehet.

Hány állatorvos van az országban?
Az ország területén működő állatorvosok létszáma az
állami és katonai állatorvosok nélkül 1890. végén a
következő volt: Az ország 63 vármegyéjének 407 já-
rásában és 12,890 községében 134 állatorvos teljesítette
a törvényhatósági állatorvos teendőit, vagyis átlag 3-03
járás és 96-19 község esett egy állatorvosra. A 24 tör-
vényhatósági joggal felruházott városban 69, (Buda-
pesten ezek közül 32), a 109 rendezett tanácsu város-
ban 77 állatorvos volt alkalmazva. Egy-egy vármegyei
(járás) állatorvosra esett: Dunáninnen 3-44 járás, Du-
nán túl 2-18 járás, Tiszán innen 3-10 járás, Tiszán túl
3-56 járás, Erdélyben 3-00 járás. Átlagban 3-03 járás.
Az összes állatorvosok száma — az állami (79) és a
katonai állatorvosoktól eltekintve — volt 623. Ezek
közül esett: Dunán innenre 27-93 járás, Dunán túlra
24-88 járás, Tiszán innenre 11-88 járás, Tiszán túlra

24-40 járás, Erdélyre 10-91 járás. A vármegyei (járás)
állatorvosok államosítása tárgyában a földmívelésügyi
miniszter már az 1891-iki költségvetési előiránnyal
tett javaslatot, melynek tárgyalása azonban, tekintettel a
közigazgatásnak külsőben álló államosítására, az erre
vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásának idejéig elha-
lasztatott. Az utóbbi törvényjavaslat tényleg már a vár-
megyei és járási állatorvosokat is felvette a vármegyék-
nél alkalmazandó állami tisztviselők sorába.

Szerkesztői üzenetek.

G. Bulkesz. Ha az öre kirótt adót nagyra tartja, annak
rendje és módja szerint folyamodhatik a leírás, avagy a törles iránt,
hanem lapban közölni az ilyesmit, nem tartjuk célszerűnek. — A
másik levelezőlapjára vonatkozólag megjegyezzük, hogy mi az illető
hírhöz illetékes helyen szereztük be az adatokat s a mennyiben azok
netán nem felelnek meg a valóságnak, nem mi vagyunk okai.

I. Szabadka. Sorait megkaptuk. Fogadjja legőszintőbb kö-
szönetünket!

„Öröm dal.“ Bizony ez nem igen sikerült. Hiányzik belőle
az ódai emelkedettség, a hév, az igazi lelkesültség, szóval az, a mi
az ódának a legfőbb eleme; habár azt sem mondhatjuk, hogy valami
teljesen elhibázott munka lenne. Ne vegye hát rossz néven, ha ezutána
mellőzzük. Ha netán türelme lenne még egyszer átdolgozni s addig
idejét nem mulná a dolog, úgy sziveskedjék újból beküldeni.

Naptár.

December.

Havi és heti nap	Katholikus naplár	Protestáns naplár	Görög-orosz naplár
1 Kedd	Eligius, Nat.	Eligius, L.	19 Abaciás
2 Szer.	Dibiána	Kandida	20 Lef. Gergely
3 Csüt.	Xavéri Ferenc	Kasszián	21 B. A. avattat.
4 Pént.	Borbála sz. vt.	Borbála	22 Filemon

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1131. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába
kebelezett Uj-Szivac községében megüritült községi
rendőrvezetői, esetleg rendőri állásra, mely 300
frt, illetve 240 frt évi javadalmazással van össze-
kötvé, ezenel pályázat hirdetettik.

Felhivatnak a folyamodók, hogy a községi
szabályrendelet értelmében magyar honpolgársá-
gukat, védkötelezettségüknek történt megfelelését,
feddhetlen jellemüket és egészségi állapotukat és
a magyar és német nyelvnek szóban és írásban
való jártasságukat igazoló pályázati kérvényüket
f. évi december hó 15-éig ide terjesszék be.
A ruházatot az illetők sajtójukból tartoznak
fedezni.

Kelt Uj-Szivacon, 1891. november 25-én.

Eimann Károly, **Hetteszheimer Fülöp,**
közs. jegyző. 3—2 biró.

5565. szám.

1891.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bi-
zottságának 1165/közy. 1891. szám alatt kelt
épitési engedélye alapján alulírott által közhírre-
tétetik, miszerint Bajsa községben a községi rend-
őrség elhelyezésére szükséges helyiség 441 frrtal
előirányzott felépítése nyilvános árlejtés útján fog
a legolcsóbban vállalkozónak kiadni.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy
a fentebb jelzett vállalati összegnek megfelelő
10% bánatpénzzel vagy óvadékképes papirokkal
ellátva, a nyilvános árlejtés határnapján folyó
évi december hó 5-én reggeli 9 órakor
Bajsa község-házánál jelenjenek meg, — az ár-
lejtés feltételei, ugy a ténny és költségvetés az
árlejtés határnapjáig a főszolgabíró hivatalos he-
lyiségében, az árlejtés napján pedig a helyszínen
betekintethető.

Topolyán, 1891. évi november hó 5-én.

Főszolgabíró hiv. távollétében:

MEZEY IMRE,
szolgabíró.

3—3

Zongora eladás.

Egy teljesen jó karban levő
Bözendorfer-féle zongora el-
adó. Bővebb értesítést ad e
lapok kiadója.

2—1

Zombor, 1891. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdatójától.

Állást keres.

Kisebb gazdaságban
ispáni, nagyobb ura-
dalomban esetleg kul-
csári állást keres, földmives iskolát jelesen vég-
zett gazdász, kath., több évi kitünő gyakorlattal
nagyobb uradalmakból. — Bővebb értesítést ad
Bittermann Nándor könyvnyomdatulajdonos Zom-
borban. 4—4

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudó-
mására hozni, hogy **Szt.-Tamáson** az eddigi

„Glatz-féle vendéglőt“

mely a város közepén fekszik, megvettem,
azt **megnagyobbítottam és minden ké-
nyelemmel berendeztem. Jó ételek és
italokról, valamint pontos szolgáltatásról,
ugy a legjutányosabb árakról** gondos-
kodtam. Midőn tehát vendéglőmet az utazó kö-
zönség figyelmébe ajánlani bátorodom, maradtam

tisztelettel

JARMER LIPÓT

vendéglős (ezelőtt a nagyvendéglőben)

Szt.-Tamáson.

3—3

28356. sz.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

alisp. 891.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről közhírre
tétetik, miszerint a temerin járeki műtnak helyreállítása
alkalmával felhasználhatlanul visszamaradt a vármegye
öncéljaira ki nem jelölt és az említett műtn egy-
szakaszain eladásra felállított téglá anyag, mely jelesen
ugyan ezen műtn mentén a 14—15 és 15—16 kilométer
között 1377. rakásban 137700 drb kongóteglát foglal
magában egy rakást 100 drb téglával számítva a hely-
színen nyilvános árverés útján fog eladni.

A midőn ezen nyilvános szóbeli árverésnek határ-
napján 1891. évi december hó 13-ik napjának
(vasárnap) délelőtti 9 órája kitézetik, egyidejű-
leg értesítetnek a venni szándékozók, miszerint a kér-
déses anyag a fentebb említett módon mindenkor a leg-
többet ígérőnek **azonnali készpénz** fizetés mellett
fog eladni, az árverés a mondott időben a fentebb
nevezett 14. számú kilométer oszlopnál vagyis a járeki
község-házától veszi kezdetét, továbbá, hogy az egyes
rakásokban felhalmozott kongóteglá mennyiség, — vala-
mint az egyes sorompó oszlopok között fekvő hulladék
anyag azok is egyes rakásokként, illetve egyes sorompó
közönléteknél fog elárveretni, továbbá a megvett kongó-
teglá anyag **az árverést követő három nap
alatt** mindenki által elhordandó, annál is inkább, mert
különben az evő kárára újból el fog adni, végül
pedig, hogy az ekképen meghirdetett árverést Járek
község két előjáróság tagjának közbenjötté mellett
Maison Lénárd utmester fogja megtartani, ugyanennek
kezehez lévén a vételár és pedig a helyszínen azonnal
lefizetendő.

Zomborban, 1891: november hó 24-én.

Alispán helyett:

KARÁCSON,
főjegyző.

2—1

Házvezetőnőnek

helyben vagy vidékre ajánl-
kozik egy jó családból való,
44 éves, magánosan álló nő,
ki e minőségben már alkalmazva volt. A magyar,
német és szerb nyelvet tökéletesen bírja szóban
mint írásban. Bővebb értesítés nyerhető **Zom-
borban, Csendes-utca 128. sz. alatt.** 4—4

341. szám.

1891.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.
c. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy
a zombori kir. járásbírósa 11073/1891. számú végzése
által Prager J. fia, bajai keresk. cég javára Jung
Antal gákovai lakos ellen 70 frt tőke, ennek 1891. év
augusztus hó 31. napjától számítandó 6% kamatai és
eddig összesen 32 frt 46 kr perköltség és 5 frt hirlapi
hirdetési díj követelés erejéig elrendelt kielégítési
végrehajtás alkalmával bíróság le- és felül foglalt és
377 frtra becsült sertések, hordók, butorneműek és
egy zongorából álló ingóságok nyilvános árverés útján
eladotnak.

Mely árverésnek a 11370/1891. sz. kiküldést
rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Gákován
alperes lakhelyén leendő eszközésére 1891. évi de-
cember hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül
kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingósá-
gok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 121. §-a
értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el-
adatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek
szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1891. évi november hó 28-án.

Cservenka Lajos,

kir. bír. végrehajtó.